

بِنَامِ خَدَا

دستور العمل فنی شیوه محاسبه تاثیر عوامل مدیریتی و قهری موثر در تولید
مراکز پژوهش ماهی قزل آلای رنگین کمان (*Onchohynchus mykiss*) به
منظور انجام عملیات ییمه گری

مؤلفین:

دکتر منصور شریفیان

دکتر عباس متین فر

عنوان و نام پدیدآور	: شریفیان، منصور، ۱۳۴۲
مراکز پژوهش ماهی قزل آلای رنگین کمان	: دستور العمل فنی شیوه محاسبه تأثیر عوامل مدیریتی و قهری موثر در تولید منظور انجام عملیات بیمه گری / مؤلفین منصور شریفیان، عباس متین فروتن
مشخصات نشر	: تهران : موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۰۵ ص. : مصور، جداول، نمودار.
شابک	: ۶۰۰-۸۴۵۱-۰-۹۷۸-۶۰۰-۸۴۵۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
پادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: آبزی پژوهی
موضوع	: Aquaculture
موضوع	: آبزی پژوهی -- ایران
موضوع	: Aquaculture--Iran
موضوع	: آبزی پژوهی -- صنعت و تجارت -- بیمه
موضوع	: Aquaculture industry--Insurance
موضوع	: آبزی پژوهی -- صنعت و تجارت --- مدیریت ریسک
موضوع	: Aquaculture industry—Risk management
شناسه افزوده	: متین فر، عباس، ۱۳۴۰
شناسه افزوده	: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور
ردیفندی گنتره	: SH ۱۳۹۵ ۱۳۵/۵ د۵
ردیفندی دیوبی	: ۶۳۹/۸
شماره کتابخانه ملی	: ۴۲۴۳۲۲۸

نام کتاب: دستور العمل فنی شیوه محاسبه تأثیر عوامل مدیریتی و قهری موثر در تولید مراکز پژوهش ماهی قزل آلای رنگین کمان (*Onchorhynchus mykiss*) به منظور انجام عملیات بیمه گری مؤلفین: دکتر منصور شریفیان، دکتر عباس متین فروتن
ویراستار ادبی: گل اندام آل علی
شماره گان: ۶۰۰ نسخه
چاپ اول: سال ۱۳۹۵
ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور
ناظر چاپ: مدیریت اطلاعات و ارتباطات علمی
نشانی: اتوبان تهران کرج - خروجی پیکان شهر - خیابان سرو آزاد - خیابان هشتم غربی - بلوار باغ گیاه
شناسی ملی ایران - موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور
تلفن: ۰۴۷۸۷۹۵۴ - www.ifro.ir
شابک: ۶-۹۷۸-۶۰۰-۸۴۵۱-۰-۶ ISBN: 978-600-8451-00-6
قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال
حق چاپ برای موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور محفوظ است.

پیشگفتار

یکی از خصوصیات بارز فرآیند تکثیر و پرورش ماهیان سردآبی، وابستگی زیاد این فعالیت به شرایط طبیعت و شرایط غیر قابل پیش بینی عوامل محیطی حاکم بر آن است. لذا، در این راستا بیمه کشاورزی یکی از تدابیر مهم و عقلایی حمایت از تولید و نیز افزایش روزافزون سرمایه‌گذاری در بخش شیلات بوده و به بیان دیگر، مهمترین ابزار برای تبدیل مدیریت بحران به مدیریت ریسک محسوب می‌شود . این دستورالعمل با هدف شناسائی منابع و عوامل خطر آفرین (Risk Factors) در سطح مزارع پرورش ماهی قزل آلای رنگین کمان و انجام مطالعات آنالیز ریسک در سطوح و لایه‌های مختلف فرآیند پرورش و به منظور تدوین نظام نامه بیمه گری مزارع پرورش ماهی قزل آلای رنگین کمان به مرحله اجراء در آمد. در راستای شناخت وضعیت موجود و مخاطرات در نظام پرورش ماهیان سردآبی ابتدا بررسیهای لازم در سطح سه استان کشور (استان چهار محال بختیاری ، استان فارس ، استان مازندران) به منظور جمع آوری داده‌های پایه از قبیل میزان تولیدات ماهی قزل آلای رنگین کمان و انجام مطالعات گذشته نگر پیرامون سبقه حدوث عوامل خطر آفرین انجام شد . در این ارتباط پرسشنامه‌هایی به منظور ارزیابی تولید و کسب اطلاعات در خصوص عوامل موثر بر تلفات در مقاطع مختلف فرآیند پرورش و با تأکید بر فاکتورهای بیمه پذیری طراحی و در اختیار گروه‌های مخاطب از قبیل صاحبان مزارع، کارشناسان سازمان شیلات ایران، کارشناسان صندوق بیمه کشاورزی قرار گرفت . اطلاعات پس از ورود به نرم افزار مربوطه (SPSS) مورد پردازش قرار گرفت و در نهایت با توجه به قدرالسهم عوامل خطر آفرین طبیعی (Natural Disasters) و عوامل ناشی از خطرات مدیریت انسانی و با مطالعه و استفاده از تجربه جهانی در خصوص نظام بیمه گری آبزیان پرورشی در کشورهای صاحب نام دنیا اقدام به تنظیم نظام بیمه گری مزارع پرورش ماهیان قزل آلای رنگین کمان در مقیاس کل کشور گردید. با توجه به اهمیت موضوع علل حدوث تلفات و شناسایی عوامل ممیزه بیماریها در مقاطع مختلف رشد و پرورش این ماهی ، در قسمت پایانی این نوشتار به موضوع بهداشت و بیماریهای ماهی قزل آلای رنگین کمان پرداخته شده است. نتایج حاصل از تحقیق پس از دفاع کارشناسی مورد تایید کارشناسان صندوق بیمه کشاورزی ، صاحبان مزارع

تکثیر و پرورش قزل آلای رنگین کمان، ناظر محترم پروژه آقای دکتر احمدی(استاد پیشکسوت دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران) و شورای تحقیقات صندوق بیمه کشاورزی قرار گرفت. لذا برخود لازم شمرده تا از مساعی همه بزرگوارانی که در مسیر اجرای پروژه تحقیقاتی « استاندارد سازی عملیات بیمه گردی و ارزیابی خسارت در واحدهای پرورش ماهیان سردآبی و مطالعه بیمه پذیری مراکز تکثیر ماهیان سردآبی» و نشراین اثرهمت گمارده بویژه آقایان دکتر محمد پور کاظمی، دکتر عباسعلی مطلبی(رباست وقت موسسه)، دکتر همایون حسین زاده صحافی، دکتر مصطفی شریف روحانی(معاونت تحقیقاتی وقت موسسه)، دکتر عباس متین فر، مهندس محمد حسین صفرپور طاهر، دکتر ابوالفضل جوادیان، مهندس حمید کریمی، مهندس جعفر روزبه جوانمردی، مهندس قاسم مشرقی، دکتر محمود حافظیه ، دکتر علی نکویی فرد ، سرکار خانم مهندس فرشته آل علی زاده سپاسگزاری نمایم.

منصور شریفیان

عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

فهرست مندرجات

پیشگفتار

۱	فصل ۱ : مقدمه
۱	۱- شکل ظاهری ماهی قزل آلای رنگین کمان .....
۴	فصل دوم: مکانیسمهای بیمه پذیری مراکز پرورش ماهی قزل آلای رنگین کمان .....
۴	۴- استاندارد های پایه ای جهت بیمه پذیری مزارع پرورش .....
۴	۴- استاندارد های پایه .....
۶	۶- محاسبه عوامل مدیریتی و قهری در خسارات ماهیان پرورشی کشور .....
۷	۷- محاسبه عوامل قهریه در بیمه نامه مزارع پرورشی ماهیان سردآبی .....
۱۳	۱۳- عوامل موثر ثابت در مزارع پرورشی ماهی قزل آلای رنگین کمان .....
۱۳	۱۳- عوامل ثابت به تفکیک نوع عامل .....
۱۷	۱۷- تعیین فرمولهای خسارت در مزارع پرورشی ماهی قزل آلای رنگین کمان .....
۱۹	۱۹- شیوه نمونه برداری جهت آزمایش های فیزیکی و شیمیایی آب .....
۲۰	۲۰- اصول معاینه ماهی .....
۲۷	۲۷- تشخیص رفتاری بیماریهای متداول در ماهیان سردآبی .....
۳۱	۳۱- علائم ممیزه رفتاری ماهیان مبتلا به بیماری عفونی .....
۳۲	۳۲- انتخاب ماهی برای آزمایش و نمونه برداری .....
۳۹	۳۹- الگوهای تلفات .....
۴۳	منابع .....